

UCHWAŁA Nr IX / 69 / 2024

R a d y G m i n y K o m a ń c z a

z dnia 29 października 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Komańcza na lata 2024 – 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.).

**Rada Gminy Komańcza
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Komańcza na lata 2024 – 2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Komańcza.

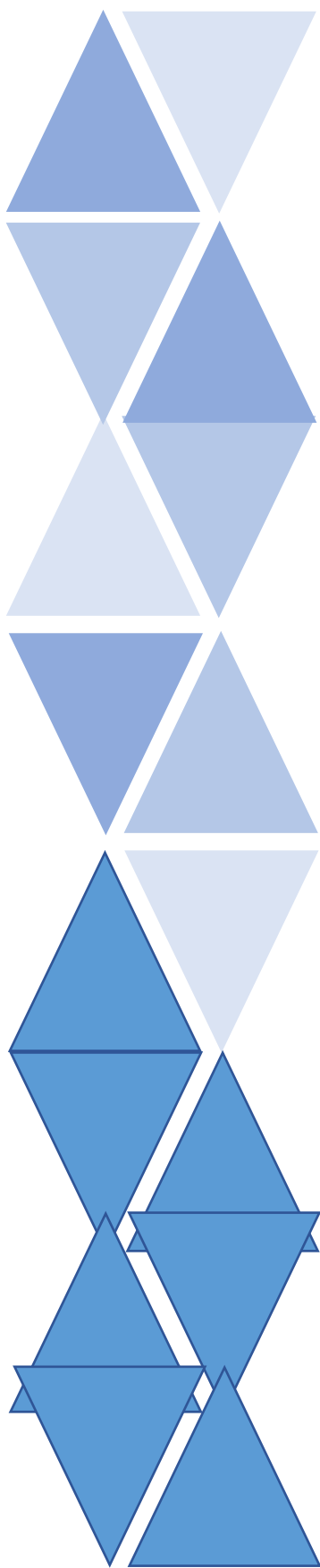
§ 3.

Traci moc uchwała Nr V/36/2024 Rady Gminy Komańcza z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Komańcza na lata 2024-2028.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Komańcza
(-)
Jarosław Dołżycki
(Podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym)

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy
Domowej w Gminie Komańcza
na lata 2024-2028**

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne	4
1.1. Podstawa prawna	4
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy	6
2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej.....	6
2.2. Cykle przemocy	8
2.3. Czynniki ryzyka przemocy domowej	9
Rozdział III. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Komańcza.....	10
3.1. Skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Komańcza.....	10
3.2. Policja	11
3.3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Komańcza – 2024 rok.....	12
Rozdział IV. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Komańcza na lata 2024 – 2028	19
4.1. Adresaci Programu	19
4.3. Źródła finansowania	30
4.4. Monitoring i ewaluacja	30
4.5 Sprawozdawczość	30

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 2 pkt 1 nakłada na samorząd gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Na potrzebę dostosowania celów i terminologii Programu do nowych realiów prawno-społecznych panujących w 2023 r. złożyły się dwa aspekty:

1) nowelizacje aktów prawnych zmieniające w bardzo rozległy sposób regulacje krajowego systemu przeciwdziałania przemocy, które wprowadzono na podstawie w szczególności:

- ▶ Ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 289);
- ▶ Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535);
- ▶ Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 2809).

2) przyjęcie w ślad za ww. nowelizacjami nowego Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030, w związku z tym pojawiła się konieczność zapewnienia spójności niniejszego Gminnego Programu z nowym Programem Rządowym.

Wskazana wyżej Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw weszła w życie w zasadniczej swojej części 22 czerwca 2023 r. Od tego dnia ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nosi nową nazwę: „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”, a w ślad za tym wprowadzono do polskiego porządku prawnego definicję legalną zjawiska „przemocy domowej”, która zastąpiła dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie”.

Przez **przemoc domową** rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- ▶ narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- ▶ naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

- ▶ powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ▶ ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- ▶ istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”;

Natomiast w myśl nowej definicji **osoba doznająca przemocy domowej** (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to:

- ▶ małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ▶ wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- ▶ rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- ▶ osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ▶ osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ▶ osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ▶ osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- ▶ małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ▶ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- ▶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.),
- ▶ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2023, poz. 901 z późn. zm.),
- ▶ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 177 z późn. zm.)
- ▶ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2151 z późn. zm.),
- ▶ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2023 poz. 40 z późn. zm.)
- ▶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939)
- ▶ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 571)
- ▶ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 145)
- ▶ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- ▶ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.),
- ▶ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.),
- ▶ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1550),
- ▶ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1304),
- ▶ Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej

W literaturze przedmiotu wyróżnia się kilka rodzajów przemocy:

- 1) **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.
- 2) **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
- 3) **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp¹.
- 4) **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
- 5) **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: nie dawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania,

¹ <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka².

6) Cyberprzemoc – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci³.

2.2. Cykle przemocy

Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

- 1) Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
- 2) Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Osoba stosująca przemoc staje się gwałtowny, wpada w szal, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
- 3) Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przepraszając często towarzyszą łyzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać osobie stosującej przemoc „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje osobę doznającą przemocy domowej w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć

² <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

³ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

2.3. Czynniki ryzyka przemocy domowej

1) Normy społeczne i kulturowe

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności osoby stosującej przemoc i bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei osoby stosujące przemoc nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych. Badania pokazują, że przemoc wobec członków rodziny jest społecznie bardziej akceptowana i tolerowana niż stosowanie jej wobec obcych.

2) Dziedziczenie wzorca przemocy

Przemoc bywa przekazywana z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich, przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub przemocy tej doznają. Uczą się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów. Jednak uczeniu się i naśladowaniu podlega jedynie pewien rodzaj agresywnej relacji, a nie konkretne zachowanie, np. bicie w określony sposób lub określonym narzędziem.

3) Uzależnienie i nadużywanie alkoholu

Badania dowodzą, że większość osób stosujących przemoc domową jest pod wpływem środków odurzających (alkoholu i narkotyków). Także wiele osób stosujących przemoc, krzywdząc swoich najbliższych, znajduje się pod wpływem alkoholu. Osłabia on kontrolę własnych zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia

z odpowiedzialności za popełnione czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako usprawiedliwienie swojego zachowania. Około 60% pacjentów leczenia odwykowego przyznaje, że ma problemy związane z przemocą wobec najbliższych. Warto jednak podkreślić, że nadużywanie alkoholu nie jest ani koniecznym, ani wystarczającym warunkiem stosowania przemocy. Obecny stan badań wskazuje na to, że nie ma związku przyczynowo – skutkowego między przemocą a alkoholem, ale można mówić o współwystępowaniu tych zjawisk.

4) Środowisko społeczne

Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy domowej jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno – ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów może wywoływać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy domowej (w badaniach przeprowadzonych przez CBOS w 2005 r. Polacy wskazują brak pieniędzy jako główną przyczynę konfliktów w domu). Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą⁴.

Rozdział III.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Komańcza

3.1. Skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Komańcza

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskiej Karty”	2021	2022	2023
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	1	1	1
Placówki szkolno-wychowawcze	1	0	0
Policja	2	4	2

⁴ <https://kcpu.gov.pl/przemoc/charakterystyka-zjawiska-przemocy-w-rodzinie/>

Służba Zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Inne	0	0	0
Razem	4	5	3

Jak wynika z powyższej analizy najczęściej „Niebieskich Kart” sporządzanych jest przez funkcjonariuszy Policji. Na przestrzeni analizowanych lat można zauważyć wahania liczb odnośnie wszczynania procedury „Niebieskiej Karty”.

Poniższa tabela prezentuje natomiast realizację zadań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego	2021	2022	2023
Liczba interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową	4	4	3
Liczba działań mających na celu rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym	1	1	1
Liczba zainicjowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową	2	3	2

3.2. Policja

W tej części przedstawione zostały dane statystyczne uzyskane z Posterunku Policji w Komańczy, dotyczące zdarzeń związanych z przemocą domową oraz przestępczością na terenie Gminy Komańcza.

Kwalifikacja prawna wszczętych/stwierdzonych/zakończonych dot. Gminy Komańcza	2021			2022			2023		
	w	s	z	w	s	z	w	s	z
Znęcanie się nad rodziną	2	2	2	6	4	6	1	1	1
Groźba karalna	3	3	3	2	2	2	1	1	1
Rozpijanie małoletniego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uchylenie się od płacenia alimentów	3	2	3	0	0	0	7	3	7
Inne	32	26	32	38	23	38	35	30	33

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową dot. Gminy Komańcza	2021	2022	2023
--	-------------	-------------	-------------

Liczba interwencji	6	7	3
Dotyczące przemocy domowej	3	4	3
Liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem), w tym:	3	4	5
Kobiety	3	0	3
Mężczyźni	0	4	1
Małoletni do 13 r. ż.	0	0	1
Nieletni w przedziale 13-18 lat	0	0	0
Liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem), a w tym:	3	4	3
Kobiety	0	0	1
Mężczyźni	3	4	2
Nieletni	0	0	0
Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (ogółem), a w tym:	3	4	3
Kobiety	0	0	1
Mężczyźni	3	4	2
Nieletni	0	0	0
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	2	3	3

Przestępczość na terenie gminy Komańcza	2021	2022	2023
Kradzież z włamaniem	8	2	2
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	2	6	1
Pobicie	0	0	0
Uszkodzenie mienia	0	4	2
Kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	0	0	0
Kradzież mienia	3	4	4
Inne	27	30	36

3.3. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Komańcza – 2024 rok

Badania zostały przeprowadzone metodą CAWI (ang. Computer – Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

Dorośli mieszkańcy:

- ▶ 19% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej oraz 32% nie jest pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi;

- ▶ zjawisko przemocy domowej, w zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości, jest rzadkie oraz bardzo rzadkie w opinii 87% z nich. 13% odpowiedzi wskazuje, że jest ono raczej częste.
- ▶ 28% doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny, a 40% z nich poprosiło o pomoc policję, rodziców, instytucję, rodzinę osoby stosującej przemoc;
- ▶ w dalszej części kwestionariusza badani zostali zapytani o rodzaj doświadczanej przemocy. Wśród odpowiedzi najczęściej pojawiała się przemoc psychiczna (53%) i przemoc fizyczna (53%), ekonomiczna (13%) oraz przemoc seksualna (7%). 53% ankietowanych deklaruje, że doświadczanie przemocy działa się wielokrotnie w przeszłości, ale teraz się już nie powtórzy, według 27% badanych doświadczających przemocy przyznała, że to był jednorazowy incydent, który się już nie powtórzył oraz według 20% to działa się to wielokrotnie w przeszłości i są obawy, że się to pojawi;
- ▶ łącznie 94%⁵ badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol. Łącznie 93%⁶ badanych mieszkańców Gminy Komańcza uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. 100%⁷ zgadza się ze stwierdzeniem, że osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna. Odpowiedzi „Zdecydowanie nieprawdziwe” i „Raczej nieprawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są budujące:
 - ▶ „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (96%);
 - ▶ „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele „ofiary”(100%);
 - ▶ „Gdyby „ofiara” naprawdę cierpiała, odeszłaby od „sprawcy” (85%);
 - ▶ „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (92%);
 - ▶ „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” (82%).
- ▶ zdaniem mieszkańców Gminy Komańcza przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (77%), stresie (60%), chorobie psychicznej (36%), odmiennym zdaniu członków rodziny (28%), złej sytuacji materialnej (26%), braku pracy rodziców (26%), a także braku posłuszeństwa dzieci (25%);
- ▶ 26% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodjęcie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Przeważająca większość respondentów (łącznie 75%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się

⁵ Suma odpowiedzi *zdecydowanie prawdziwe* oraz *raczej prawdziwe*

⁶ Suma odpowiedzi: *raczej nieprawdziwe* i *zdecydowanie nieprawdziwe*.

⁷ Suma odpowiedzi *zdecydowanie prawdziwe* oraz *raczej prawdziwe*

wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzenie spraw przez prokuraturę wskazało 52% badanych;

- ▶ jeżeli chodzi o przeciwdziałanie przemocy domowej, to mieszkańcy wskazywali, że najskuteczniejszymi działaniami są: zaostrzenie kar dla „sprawców” przemocy (87%), edukacja społeczeństwa (60%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (26%), poprawa sytuacji materialnej rodzin (17%);
- ▶ respondenci otrzymali propozycje sześciu stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie;
- ▶ stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” spotkało się ze stanowczą dezaprobatą – łącznie 89% mieszkańców nie zgodziło się z takim stwierdzeniem. Łącznie 96% badanych zdecydowanie nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwala sobie lepiej radzić w przyszłości. 76% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem. Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 98% respondentów. Respondenci nie zgadzają się również ze stwierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową – 87%. Według respondentów bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców – łącznie 75%.

Dzieci i młodzież:

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer – Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

- ▶ uczniowie w przeważającej części czują się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze: 91%. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że 9% uczniów przeciwnie określa swoje odczucia;
- ▶ większość uczniów Gminy Komańcza deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami: łącznie 90%;
- ▶ łącznie 82% uczniów Gminy Komańcza chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami;
- ▶ 88% uczniów określa swoje relacje z nauczycielami jako bardzo dobre lub raczej dobre;
- ▶ 22% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, 38% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak;

- ▶ 82% uczniów nie doświadczyło przemocy domowej. 98% czuje się bezpiecznie w swoim domu;
- ▶ w kwestii rodzaju przemocy doświadczanej przez uczniów w swoich domach najczęściej wskazywali na przemoc psychiczną (17%), fizyczną (7%), zaniedbanie (4%) oraz seksualną (1%). Wśród odpowiedzi „inne” znalazły się „nie wiem”, „żadna”;
- ▶ badani uczniowie Gminy Komańcza częściej doświadczają w szkole przemocy psychicznej (43%) niż fizycznej (33%). Wśród odpowiedzi „inne” znalazły się wypowiedzi uczniów: „nie doświadczyłam”;
- ▶ 39% uczniów wskazuje, iż codziennie zdarza się obgadywanie za plecami, 34% wskazuje na wyśmiewanie kogoś, przezywanie oraz 13% ankietowanych na unikanie, ignorowanie, wykluczanie z grupy;
- ▶ większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie łącznie 80%;
- ▶ 22% uczniów przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją;
- ▶ Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach obecny jest zwyczaj „chrztu” uczniów – przyznaje to 10% uczniów, a 60% deklaruje brak takiej wiedzy;
- ▶ 39% deklaruje, że nigdy nie zdarzyło się, aby zostali kopnięci, przewzani, czy żeby ktoś ich uderzył. Przeciwnego zdania jest 61% ankietowanych (14% wskazuje na codzienne takie sytuacje, 8% wskazuje na kilka razy w tygodniu, 16% kilka razy w miesiącu oraz 23% kilka razy w roku);
- ▶ do aktów przemocy w szkole dochodzi zdecydowanie najczęściej w trakcie przerw (77%), po lekcjach (7%), podczas lekcji (6%) oraz przed lekcjami (1%). Wśród 8% odpowiedzi są: „poza szkołą”, „nie wiem”, „kiedyś w szatni”;
- ▶ uczniów zapytano również o to, jakie są powody tego, że ich rówieśnicy zachowują się agresywnie. 40% uczniów uważa, że rówieśnicy są źle wychowani przez rodziców oraz 35% uczniów uważa, że rówieśnicy lubią poniżać innych. 34% uważa, że nie ponoszą żadnych konsekwencji. 25% uważa, że nie wiedzą, że mogą sprawić komuś przykrość oraz według 24% chcą mieć respekt;
- ▶ 84% uczniów ma w szkole bliską osobę, której może się zwierzyć, jeśli będzie miało przykre doświadczenia;
- ▶ poniżej prezentowane są odpowiedzi uczniów na temat reakcji ich rówieśników na sytuację, kiedy staliby się oni świadkami bójki na szkolnym korytarzu. Niepokojące jest, że 46% ankietowanych zadeklarowało przyglądanie się bójce, dopingowanie i nagrywanie zdarzenia telefonem, a 14% udawałaby, że nie widzi;

- ▶ młodzi ankietowani zostali zapytani także o to, czy w przypadku doświadczania przemocy, komuś by o tym powiedzieli. 27% wskazało na rodziców/opiekunów i 27% na wychowawcę oraz 22% na przyjaciela. 11% wskazuje, że nie powiedziałoby o tym nikomu;
- ▶ 60% uczniów uważa, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. 36% badanych wskazuje na realizowanie zajęć sportowych, podczas których uczniowie mogliby rozładować emocje oraz 30% uczniów twierdzi, że można byłoby to rozwiązać poprzez spotkania z psychologiem lub pedagogiem. 20% uważa, że powinno się wyrzucać ze szkoły agresywnych uczniów;
- ▶ łącznie 8%⁸ uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”;
- ▶ uczniowie otrzymywali wiadomości z obelgami (27%⁹) oraz zdarzało się, że udostępniano ich korespondencję osobom trzecim (31%¹⁰);

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej:

- ▶ trzema najistotniejszymi problemami, jakie zostały zaklasyfikowane przez pracowników to: uzależnienie od alkoholu – łącznie 100%, przemoc domowa – łącznie 100% oraz zaniedbania rozwoju dzieci i młodzieży – 100%;
- ▶ w sumie 100%¹¹ respondentów opowiedziało się pozytywnie o możliwościach wsparcia w postaci pomocy społecznej dla osób i ich rodzin w trudnych sytuacjach z terenu gminy;
- ▶ 83% respondentów uważa, że władze gminy są dobrze poinformowane o potrzebach pomocy społecznej;
- ▶ tylko 17% respondentów wypowiedziało się pozytywnie nt. współpracy na linii władze gminy a OPS;
- ▶ 83% respondentów dostrzega potrzebę realizacji działań profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom. Wyniki badania dość jednoznacznie wskazały na potrzebę realizacji działań poprzez: formy wsparcia psychologicznego dla rodzin, za którą opowiedziało się 40% respondentów. 40% zwolenników uzyskały warsztaty profilaktyczne dla uczniów. 20% wskazuje na otwarte konsultacje z terapeutą uzależnień;
- ▶ zdaniem tylko 17% pracowników OPS większość potrzeb w sektorze życia społecznego w gminie jest zaspokajana;

⁸ Łączna suma wypowiedzi bardzo często i czasami

⁹ Łączna suma wypowiedzi bardzo często i czasami

¹⁰ Łączna suma wypowiedzi bardzo często i czasami

¹¹ Suma odpowiedzi – zgadzam się w pełni i zgadzam się częściowo.

- ▶ zapytano respondentów o to, jakie sfery życia społecznego wymagają większego zainteresowania ze strony władz lokalnych. Największą aprobatę wśród wskazanych obszarów uzyskała opieka zdrowotna oraz transport osobowy, za czym opowiedziało się 100% respondentów. Kolejnym obszarem jest oferta edukacyjna, którą wskazało 50% badanych.

3.5. Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zjawiska przemocy domowej w Gminie Komańcza wykonano analizę SWOT pozwalającą na identyfikację czterech kategorii czynników mających strategiczne znaczenie w prowadzeniu działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej: mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

MOCNE STRONY (Strengths)	SŁABE STRONY (Weaknesses)
▶ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego; ▶ funkcjonowanie grup roboczych (od 23 czerwca 2023 roku grup diagnostyczno-pomocowych); ▶ funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej; ▶ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; ▶ wykorzystanie narzędzia, jakim jest procedura „Niebieskie Karty”, a w tym możliwość wszczęcia postępowania przez różne podmioty;	▶ występowanie zjawiska przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy; ▶ nadużywanie spożycia alkoholu mogące przyczynić się do powstawania przemocy domowej; ▶ wpływ pandemii i izolacji społecznej na wzrost przemocy domowej, a w tym także na trudność w rozpoznaniu osób doświadczających przemocy domowej; ▶ 22% badanych uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej; ▶ 22% ankietowanych uczniów przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole

▶ 91% badanych uczniów w przeważającej części czuje się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze; ▶ większość ankietowanych uczniów Gminy Komańcza deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami: łącznie 90%.	bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją; ▶ 19% dorosłych badanych mieszkańców wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej; ▶ 46% ankietowanych uczniów w sytuacji, kiedy rówieśnicy staliby się świadkami bójki na szkolnym korytarzu zadeklarowała przyglądanie się bójce, dopingowanie i nagrywanie zdarzenia telefonem, a 14% udawałaby, że nie widzi.
---	--

SZANSE (Opportunities)	ZAGROŻENIA (Threats)
▶ wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa; ▶ zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania zjawisku domowej; ▶ zwiększenie świadomości mieszkańców na temat instytucji, do których mogą się zgłosić w sytuacji wystąpienia przemocy w ich środowisku; ▶ możliwość realizowania programów profilaktycznych, warsztatów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych do dzieci i młodzieży; ▶ możliwość podnoszenia kwalifikacji osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;	▶ istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy; ▶ przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej; ▶ niewystarczająca ilość środków finansowych na działania informacyjne, edukacyjne, profilaktyczne; ▶ brak lub niska motywacja do współpracy ze strony osób doświadczających przemocy domowej; ▶ obciążenie emocjonalne osób pracujących z osobami, rodzinami uwikłanymi w przemoc, zwiększające prawdopodobieństwo wystąpienia wypalenia zawodowego; ▶ występowanie zjawiska uzależnienia m.in. od alkoholu i substancji psychoaktywnych

▶ zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową.	wpływające na występowanie przemocy domowej; ▶ negatywne skutki społeczne epidemii COVID-19 i aktualnej sytuacji ekonomicznej (inflacja) oraz międzynarodowej (konflikt wojenny).
---	--

Rozdział IV.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Komańcza na lata 2024 – 2028

4.1. Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Komańcza lata 2024 – 2028 skierowany jest do:

- ▶ osób doświadczających przemocy domowej,
- ▶ osób stosujących przemoc domową,
- ▶ świadków przemocy domowej,
- ▶ społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- ▶ przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4.2. Cele i zadania Programu

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Komańcza na lata 2024 – 2028 jest: zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej i obniżenia poziomy zjawiska przemocy domowej w Gminie Komańcza.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Poniższe cele i kierunki działań są zgodne z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

1. Pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz zagrożonym przemocą domową

Kierunek działań:	Wskaźniki:	Realizatorzy:	Termin:
▶ realizowanie procedury „Niebieskie Karty”;	▶ liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart”; ▶ liczba osób i rodzin objętych działaniami w ramach procedury Niebieska Karta, ▶ liczba osób doznających przemocy domowej w danym roku,	▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy, ▶ GOPS w Komańczy, ▶ Posterunek Policji w Komańczy, ▶ Szkoła Podstawowa w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Rzepedzi; ▶ GKRPA w Komańczy, ▶ SPZPOZ w Komańczy	Na bieżąco przez czas trwania Programu 2024 – 2028
▶ prowadzenie specjalistycznego poradnictwa: socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej; ▶ prowadzenie pracy socjalnej;	▶ liczba osób korzystających z poradnictwa, w tym psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego; ▶ liczba osób dotkniętych przemocą domową które skorzystały ze wsparcia specjalistycznego w ośrodkach udzielających pomocy w formie schronienia,	▶ GOPS w Komańczy ▶ Szkoła Podstawowa w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Rzepedzi; ▶ GKRPA w Komańczy; ▶ SPZPOZ w Komańczy;	Według zgłaszanych potrzeb przez czas trwania Programu 2024-2028

	▶ liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad; ▶ rodzaj udzielonego wsparcia		
▶ funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego;	▶ liczba spotkań ZI; ▶ liczba i rodzaj podjętych działań; ▶ liczba podjętych Uchwał przez ZI; ▶ liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty;	▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ GOPS w Komańczy ▶ GKRPA w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Rzepedzi; ▶ SPZPOZ w Komańczy; ▶ Posterunek Policji w Komańczy;	Nie rzadziej niż co 2 miesiące przez czas trwania Programu 2024 -2028
▶ tworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych;	▶ liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych; ▶ liczba utworzonych grup diagnostyczno - pomocowych; ▶ liczba osób doznających przemocy domowej;	▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ GOPS w Komańczy ▶ GKRPA w Komańczy ▶ Szkoła Podstawowa w Komańczy;	Według potrzeb przez czas trwania Programu 2024 -2028

	▶ liczba osób stosujących przemoc domową; ▶ liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty;	▶ Szkoła Podstawowa w Rzepedzi; ▶ SPZPOZ w Komańczy; ▶ Posterunek Policji w Komańczy;	
▶ zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez zapewnienie schronienia;	▶ liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały ze wsparcia specjalistycznego w ośrodkach udzielających pomocy w formie schronienia;	▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ GOPS w Komańczy; ▶ GKRPA w Komańczy; ▶ SPZPOZ w Komańczy; ▶ Posterunek Policji w Komańczy;	Według potrzeb przez czas trwania Programu 2024 - 2028
▶ tworzenie grup wsparcia oraz grup samopomocowych;	▶ liczba utworzonych grup wsparcia, ▶ liczba utworzonych grup samopomocowych;	▶ Urząd Gminy w Komańczy, ▶ GOPS w Komańczy;	Według zgłaszanych potrzeb przez czas trwania Programu 2025 - 2028

▶ systematyczne diagnozowanie skali i charakteru problemu przemocy domowej, potrzeb i zasobów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Komańczy; ▶ analiza lokalnych czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom z problemem przemocy domowej;	▶ liczba opracowanych diagnoz, analiz dotyczących przemocy domowej; ▶ liczba i rodzaj zdefiniowanych lokalnych czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom z problemem przemocy domowej;	▶ GOPS w Komańczy; ▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ GKRPA w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Rzepedzi; ▶ SPZPOZ w Komańczy; ▶ Posterunek Policji w Komańczy;	II półrocze każdego roku przez czas trwania Programu 2024-2028
--	---	--	---

2. Efektywne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Kierunek działań:	Wskaźniki:	Realizatorzy:	Termin:
▶ kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych osób stosujących przemoc domową; ▶ kierowanie do programów psychologiczno-terapeutycznych osób stosujących przemoc domową; ▶ podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową w ramach procedury „Niebieskie Karty”;	▶ liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym; ▶ liczba osób skierowanych do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym; ▶ liczba osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny ▶ liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny;	▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ GOPS w Komańczy; ▶ GKRPA w Komańczy; ▶ Posterunek Policji w Komańczy; ▶ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sanoku	Według potrzeb przez czas trwania Programu 2024 -2028
▶ monitorowanie po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy przeciwdziałaniu przemocy domowej).	▶ liczba osób doznających przemocy domowej w danym roku kalendarzowym, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;	▶ GOPS w Komańczy; ▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ Posterunek Policji w Komańczy;	Przez okres 9 miesięcy po każdorazowym zakończeniu Niebieskiej Karty przez

	▶ liczba osób stosujących przemoc domową w danym roku kalendarzowym, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;		czas trwania Programu
▶ Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu;	▶ liczba skierowanych wniosków o podjęcie leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu do Sądu/Prokuratury; ▶ liczba osób wobec których podjęto działania przez GKRPA; ▶ liczba rodzin wobec których podjęto działania przez GKRPA;	▶ GKRPA w Komańczy ▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ GOPS w Komańczy; ▶ Posterunek Policji w Komańczy;	Wg potrzeb przez czas trwania Programu 2024-2028

▶ motywowanie osób stosujących przemoc domową do podjęcia działań na rzecz zatrzymania przemocy domowej.	▶ liczba interwencji w sytuacjach zgłaszanej przemocy domowej; ▶ liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy; ▶ liczba osób stosujących przemoc domową wobec których zastosowano środki przymusu bezpośredniego;	▶ Posterunek Policji w Komańczy; ▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ GKRPA w Komańczy; ▶ GOPS w Komańczy	Wg potrzeb przez czas trwania Programu 2024-2028
--	---	---	---

3. Edukowanie społeczności lokalnej, a w szczególności prowadzenie działań skierowanych do dzieci i młodzieży

Kierunek działań:	Wskaźniki:	Realizatorzy:	Termin:
▶ rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej;	▶ liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży; ▶ liczba uczestników ww. działań; ▶ liczba opracowanych ulotek, plakatów dot. przemocy domowej oraz informatorów o instytucjach udzielających pomocy;	▶ GOPS w Komańczy; ▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ GKRPA w Komańczy; ▶ SPZPOZ w Komańczy; ▶ Posterunek Policji w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Rzepedzi;	Raz w roku przez czas trwania Programu 2024 – 2028
▶ organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież, a także dorosłych mieszkańców;	▶ liczba placówek oświatowych realizujących warsztaty, programy profilaktyczne; ▶ liczba i rodzaj podjętych działań; ▶ liczba uczestników;	▶ GOPS w Komańczy; ▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ GKRPA w Komańczy; ▶ Urząd Gminy w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Komańczy;	Rok szkolny każdego roku trwania Programu 2024 - 2028,

		▶ Szkoła Podstawowa w Rzepedzi;	
▶ podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno – informacyjnych; ▶ organizowanie w placówkach oświatowych programów/ warsztatów profilaktycznych w tematyce przeciwdziałania przemocy domowej; ▶ organizowanie spotkań, pogadek skierowanych do rodziców w celu zwiększenia ich kompetencji wychowawczo-opiekuńczych; ▶ wprowadzenie elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej do programów nauk przedmażeńskich;	▶ liczba przeprowadzonych działań spotkań, pogadek profilaktycznych dla społeczności lokalnej, w tym dla rodziców; ▶ liczba opracowanych materiałów informacyjnych; ▶ liczba zorganizowanych aktywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież oraz społeczność lokalną; ▶ liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów; ▶ liczba podmiotów współpracujących przy realizacji niniejszego Programu;	▶ GOPS w Komańczy; ▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ GKRPA w Komańczy; ▶ SPZPOZ w Komańczy; ▶ Posterunek Policji w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Rzepedzi;	Raz w roku przez czas trwania Programu 2024 – 2028

4. Zwiększenie wiedzy z zakresy przeciwdziałania przemocy domowej wśród pracowników działających w obszarze pomocy ofiarom przemocy domowej

Kierunek działań:	Wskaźniki:	Realizatorzy:	Termin:
▶ wdrożenie systemu wsparcia osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą domową i z osobami stosującymi przemoc, w formie m. in. superwizji, coachingu, doradztwa i grup wsparcia; ▶ umożliwienie osobom pracującym w obszarze przeciwdziałania przemocy uczestnictwa w szkoleniach, konferencjach z zakresu przemocy domowej.	▶ liczba osób uczestniczących w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego; ▶ liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych; ▶ liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych; ▶ liczba osób biorąca udział w szkoleniach, konferencjach, ▶ liczba przeprowadzonych szkoleń, konferencji;	▶ GOPS w Komańczy; ▶ Zespół Interdyscyplinarny w Komańczy; ▶ GKRPA w Komańczy; ▶ SPZPOZ w Komańczy ▶ Posterunek Policji w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Komańczy; ▶ Szkoła Podstawowa w Rzepedzi; ▶ Kuratorzy Sądu Rejonowego w Sanoku;	2024 - 2028

4.3. Źródła finansowania

Źródłami finansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji Programu będą środki własne gminy oraz środki Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz inne środki np. z budżetu państwa, funduszy pomocowych lub Unii Europejskiej.

4.4. Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Komańcza będzie podlegał procesowi monitoringu i ewaluacji. Monitoring Programu będzie prowadził Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Komańczy na podstawie zebranych informacji przekazywanych w formie papierowej przez podmioty uczestniczące w jego realizację, które będą dotyczyły zrealizowanych działań za rok poprzedni.

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Komańczy – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych.

4.5 Sprawozdawczość

Sprawozdanie z realizacji Programu sporządzone zostanie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w oparciu o prowadzony monitoring i dostarczone pisemne informacje podmiotów zaangażowanych w jego realizację ze zrealizowanych działań przekazanych do GOPS do dnia 10 lutego każdego roku. Sprawozdanie przedłoży Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Komańczy Radzie Gminy Komańcza do dnia 31 marca następnego roku.